

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea”, „Foaia Interesantă” și Plugarul Luminat — 100 Lei pe an, 50 Lei pe 1/2 an, 25 Lei pe 1/4 de an.

Pentru țărani: preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: 60 Lei pe an, 30 Lei pe 1/2 an, 15 Lei pe 1/4 de an.

Pentru Iugoslavia 40 Dinari. — Cehoslovacia 30 coroane. — America 2 dollari, cari se trimit dlui Iohn I. Savu, I. Main Str. Warren, Ohio.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foaie pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Lupta de apărare națională.

— Mișcarea studențească. —

S'a îndârjit. — Evreii s'au obrăznicit grozav în București. — 30 Români atacați de 150 Jidani. — Unui student român, jidovii, după-ce l-au bătut crunt, i-au zgâriat cu boxul o cruce în frunte! — Universitățile închise. — Studenții primesc fără părere de rău pierderea anului, — dar nu se lasă umiliți. — Planul lor de luptă viitoare. —

Comisia (solia) de tineri universitari din Cluj a fost primită la București, săptămâna trecută, de Ministrul școlilor, care a cercat să-i înămurească de ce ar fi bine să începeze acum cu lupta lor, că le vor împlini tot ce e cu putință, vor împrumuta să aibă mai multe adăposturi și ajutoare dela stat, — și câte poate, — dar „numerus clausus” nu li-se poate da, adecă această cerere nu li-se poate împlini, ca jidanii să fie primiți numai pe măsura neamului lor față de neamul românesc în țară!

Tinerii au ascultat, apoi au răspuns, arătând, că o retragere a lor nu fi o mare biruință a jidanilor și înfrângere rușinoasă, nu a lor ca nerii, ci a neamului românesc în fața neamului jidovesc. Ei această cerere n'o pot aduce neamului, și numai ales nu-l pot lăsa pradă puhoșului de jidani ce stă gata să se așeze înle asupra poporului nostru peste următoarele ani, ca medici (doctori), ca ingineri, ca advocați, ca judecători! Grijișorii de această primejdie ușoară pentru poporul nostru, ei sunt otrăvitori a luptă înainte și a chemă la luptă poporul într'ajutorul lor!

Ministrul, care însuși e un doctor, și bine vede câtă dreptate au tinerii, dar știe cum îl strânge el scaunul de fer al puterii, în care se șede, — n'a mai știut ce să spună, ci li-a zis:

— Domnilor, vă rog să mă credeați, că m'ași îmbătrânit cu zece ani de viață!...

Și dacă a văzut că cu vorba lui nu-i poate abate dela drumul lor drept, ministrul li-a arătat cari vor urmări: Guvernul e hotărât să închidă Universitățile, Căminurile, școlile, să-i lipsescă de scutirile militare, trebuind să înceapă a-și face slujba de soldași, pentru care au amânare ca să poată învăța, dar vor perde un an întreg de învățatură!...

Și tinerii au răspuns: Vom primi toate încercările acestea grele, dar Evreilor nu le putem da drumul larg și liber asupra câmpurilor de viață românească, pe care s'o învenineze și s'o sugă după legea și firea lor!

Și au plecat. Și s'au pus la sfat solii studențimii dela Cluj cu ai celei din București și Iași, și au chibzuit chip și fel, cari sunt urmările pasului lor de a-și ține fruntea sus, și cari cele de a se pleca? Care din cele două ținute poate fi de folos, nu lor, ci neamului? — și au hotărât a rămâne pe calea oablă de pân' aci, cu fruntea sus și gata a primi suferințe în lupta lor.

Ca hotărâre a chibzuelii lor, au vestit următoarele:

Hotărârea.

Studențimea română dela Universitățile din București, Iași, Cluj și Cernăuți, precum și dela școlile înalte (speciale) din Timișoara și Oradea-Mare, urmând a fi însuflețită de simțăminte curate naționale și de iubire de țară, izvorite din simțirea datoriei și primejdiilor naționale cari trebuiesc înlăturate de cu vreme, — a hotărât, prin trimișii săi adunați la București în 25-29 Ianuarie, următoarele:

1. Stăruiește mai departe pentru „numerus clausus” în deplina știință de sine, că aceasta o cerere trebuiesc înalte naționale.

2. Primește cu mulțămintă făgăduințele guvernului că va da burse (stipendii) în țară și străinătate, și va veghea ca acelea să se împartă cu dreptate.

3. Stăruim ca Evreii să învețe medicina tăind în trupuri de evrei morți, — (nu tot în creștini, ca pân' aci).

4. Cer măsuri împotriva foilor (evreești ori ovreite) cari își bat joc de religia creștină și de statul român.

5. Să fie scoși din țară Evreii ce au venit aci după izbucnirea războiului celui mare, căutându-și aci adăpost (și acum pășind ei de stăpâni în casa noastră).

6. Evreilor să nu li se dea voie a-și lua nume românești!

7. Până nu li se împlinesc aceste cereri, studenții români vor opri pe cei Evrei dela intrarea în școale.

Se vor adresa Adunării Deputaților.

O hotărâre foarte isteasă și cuminte au luat apoi tinerii. Ei și-au zis: Cuvântul hotărâtor asupra cererilor noastre, nici nu îl are Ministrul, ci Sfatul Țării, care are să aducă lege în privința asta, — așa cum aduseră Ungurii săptămâna trecută! Ne vom întoarce dar și noi cu o cerere către Adunarea Deputaților, silindu-i să-și spună odată ei, cei chemați, cuvântul, fie că împlinesc, fie că resping cererea noastră!

Apoi vor chema poporul.

Dacă Adunarea Deputaților va respinge și ea cererea noastră, ne vom întoarce cu rugarea către tot poporul, mergând în mijlocul lui, scriind, trimițându-i scrieri și foi, cari să-i arate cât de mare e primejdia ce-l amenință într'un viitor foarte apropiat, prin valul de jidovime ce va năvăli asupra lui, ca doctori, ca advocați, ca tot felul de cârturari și deregători! Și vom cere poporului, ca la alegerile cele nouă, să nu mai voteze cu nici un deputat care nu-i făgăduiește obligator, că în noua adunare legiuitoare, va vota legea despre numerus clausus, lege care asigură drept la școlile înalte și prin aceea în slujbele și bunurile țării, întâi copiilor poporului românesc, și numai apoi, și în măsura numărului neamului lor, copiilor altor neamuri.

Noi nu cerem a se face nedreptate altor popoare, ci cerem să nu se facă nedreptate poporului românesc și în România!

În cele mai de sus, tot omul care nu é orbit de ceva interese (foloase) de-ale lui personale, poate vedea ca într'o oglindă: cât de luminată, cât de dreaptă, cât de patriotică, cât de cinstită românească, este lupta tinerilor nostri universitari.

Ei o descriu viu și frumos prin gazeta lor studențească: „Dacia

Nouă”, ce apare în Cluj, Strada Regina Maria 51.

Păreră mulțimii studenților.

Planul acesta de ținută a solilor Universităților a fost supus judecării grosului studenților. Iată cum au hotărât cei dela București:

Studenții dela Politehnică au votat 270 pentru urmarea luptei, numai 11 inși pentru încetarea ei. În urma acestui vot, Evreii dela aceea școală n'au mai fost primiți la lecții! Profesorii au hotărât a ține lecțiile fără Evrei.

La facultatea (despărțământul) de teologie, au fost toți pentru urmarea luptei.

La Silvicultură asemenea toți! Și așa mai departe.

Gazetele lor arse.

Foarte multe gazete din București, a căror redacții sunt stupide jidani, ca „Adevărul”, „Dimineața”, „Lupta”, „Aurora”, „Facla” și altele, — au fost adunate de studenți și puse grămadă pe piața din fața Palatului Regal și aci li-s'a dat foc! În semn că atâta vrednicesc acelea, nu să fie cetite de mii de Români, cari prin banii lor îmbuibă pe Jidanii veninoși dela acele gazete.

Evreii furioși.

Evreii s'au făcut furioși rău pentru asta. Într'o zi voind să meargă cu puterea la un curs (la lecții), au fost dați afară de studenții creștini și s'a întâmplat o mică încăierare între ei. Câte-un pumn, câte-o bufnitură în ceafă, s'a mai dat, dar lucru mare nu s'a făcut.

Ci păcătoșii fii de năpârce au copt un plan mișelesc și obraznic: S'au adunat într'o zi 150 de Evrei, înarmați cu boxere (inele grele, noduroase de fer, pe degete) și cu alte unelte ascușe, și au mers la universitate, când știau că nu-s prea mulți studenți acolo. Au găsit vre-o 30 de studenți români numai. Evreii 150. Au prins ceară și au sărit asupra Românilor și i-au lovit, i-au împins, i-au gonit, — iar pe studentul Lungulescu, pe care-l aveau ei la bătuță, l-au bătut crunt și i-au zgâriat cu boxul o cruce în frunte! Na, creștine, cruce!

Arestări.

Incordările în București s'au mărit într'una. Încăierările între studenții creștini și Evrei, se repetau și

se repețesc zilnic. Guvernul a pășit la mijloc și a arestat vre-o 6—7 studenți creștini și vre-o 3—4 jidani. Așa! La școală ei sunt mai mulți, iar la temniță Români!

Tinerii din Licee înșurăgiază pe cei mari!

La Redacția gazetei „Dacia Nouă” din Cluj au sosit scrisori dela tinerii elevi din Licee din Ardeal, cari și ei roagă pe frații lor mai mari să nu se plece, că, dacă-i de lipsă, și ei le vin în ajutor! Dreptatea luptei universitarilor a aprins și nevinovatele lor inimioare. Cei mari le răspund că nu vor înceta cu lupta, ca să le lase macar lor, celor azi în Licee (gimnazii), o Universitate românească mai curată, mai aerisată de miazmele streine, decât e aceea în care ei trebuie să își facă învățătura.

Inchiderea Universităților.

Văzând că întreprinderile sale nu folosesc, — guvernul a hotărât închiderea tuturor Universităților pe anul școlar de față!

Studenții vor merge acum pe acasă și vor duce sămânța și lumina luptei lor în mijlocul poporului.

Guvernul a poruncit să nu fie îngăduite adunări în legătură cu mișcarea studențească, și chiar foile ce-i sprijinesc prea viu, să fie oprite. Ti-i pomeni că va opri și pe noastră, pentru-că spune lucrurile curate cum sunt.

O mare greșală.

— A partidelor noastre politice. —

Mișcarea studențească, care de fapt e cea mai sănătoasă mișcare națională a zilelor noastre, — nu e sprijinită aproape de loc, de gazetele partidelor noastre politice și nici de partidele înseși. Ba vedem ceva grozav: Gazetele dela București, potrivnice guvernului, strigă în gura mare: Mișcarea în contra jidanilor o sprijinește pe sub mână guvernul! (Asta pentru a-i face guvernului greutăți cu străinătatea). Guvernul spune: Voi, opoziția, așifați pe studenți, ca să-mi faceți mie zile amare! Și așa mișcarea națională a studenților, e stropită cu apă rece și de guvern și de partidele de împotrivire!..

Pricina acestei urite stări de lucruri, e — tot puterea, sireaca. Guvernul vrea să mai stee la putere, nu vrea să dea în jidani, ca să nu se supere domnul Rotschild și ortaci, la care țara e datoare mult. Partidele de împotrivire au fiecare nădejdea, că ba eu, ba eu ajung, după liberali, la putere, — nu mă pot pune așa rău cu jidanii, că mă vede taica — Rotschild, și-oiu avea năcaz cu el când voi fi color n scaunul de „barșon” de ministru...

Voi, marea mulțime de Români, cari nu râvniți să fiți miniștri, ci vreți ca cele 14 milioane de Români, să nu ajungă jalnici sclavi

economici celui un milion de Evrei din țară, — ascultați cu bine chemarea ce vi-se face, de a ne apăra cu toții de pacostea evreiască.

Din viața Partidelor.

Guvernul liberal are noroc. Norocul lui e: neputința de înțelegere între partidele de împotrivire.

Aceste partide au spus, fiecare pentru sine: Liberalii nu pot da ei singuri țării Legea Constituției (legea de temelie a țării)! A ceea se cade, se cere, e cu drept să se dezbătă luând parte toate partidele, fiecare arătând ce știe el că ar fi mai bun, ca să se pună întrânsa.

Dar liberalii au spus că ei aduc în debaterile sfaturilor a ceea noua Constituție și o votează așa cum au chibzuit-o și o vor mai chibzui ei, — dacă partidele de împotrivire nu vor să vie și ele în sfat.

Și fiindcă au și făcut-o asta, că au adus și au pus pe masa Adunării Deputaților planul lor de Constituție nouă, — partidele de împotrivire s'au cătrănit foarte și au hotărât să facă toate front împotriva guvernului și să-l împedecă cu orice preț, a voța Legea de temelie (Constituția) cea nouă a țării mărite!

În acest scop, aceste partide, fiind cam certate și ele între ele, au încercat o apropiere, ca punând umăr la umăr, doară răstoarnă guvernul.

Și lucrul n'ar fi peste putință.

Conducerea încercărilor de apropiere între partidele de împotrivire, a luat-o Partidul Național. El s'a pus în atingere cu Partidul Țărănesc, și aproape s'au înțeles. S'a pus în legătură și cu Partidul „Poporului” (alui Averescu), iar acesta a spus: Bine, fie. Stabilim însă o temelie de luptă, ca un fel de contract, și anume, că:

1. Nu recunoaștem noua Constituție de obligatoare pentru țară, dacă e făcută numai de liberali.
2. Luptăm toți alătura, afară din adunările sfatului, în țară, pentru răsturnarea guvernului, dar lupta o ducem numai cu mijloace legale (cu arme legitime, în temeiul legilor!).
3. Ducem lupta toți alătura pentru a împedecă votarea Legii Constituției.

Înțelegerea au făcut-o trei căpetenii a celor 3 partide: Iuliu Maniu pentru Partidul Național, General Averescu pentru partidul Poporului și Dr. Lupu ca trimis al Țărăniștilor.

Târgul se părea făcut, înțelegerea gata și că dară lupta se va da cot la cot.

Când înse cei trei soli au dus planul de hotărîre la adunarea partizanilor lor, mai ales țărăniștii au întrebat: „Dar numai până aci merge înțelegerea?, până la răsturnarea guvernului? Pân'atunci să punem toți umărul lâng'olaltă. Dar

dup'aceea ce va urma? Pe sama cui ne luptăm noi? După ce am răsturnat guvernul, cine ia puterea și cu cine? S'o capete iară Averescu singur, ca să începem înc'odată luptele din rândul trecut împotriva lui? Atunci l'am răsturnat, pentru ca acum — să-l ridicăm?

Și sfatul partizanilor n'a dat întărire planului de hotărîre a solilor, cerând ca hotărîrea să privească și aceea, că ce va fi după căderea acestui guvern? Căci noi nu putem dori, zic țărăniștii, să slujim numai de pârgie de răsturnare și apoi noi să cădem iarăși striviți sub cei pe cari i-am ridicat...

Și așa înțelegerea iar s'a mai amânat, — spre bucuria liberalilor, cari văd că li-se dă tot mereu și tot mai mult răgaz de a ocărui ei singuri.

Conducătorii partidelor se străduiesc a netezi drumul unei înțelegeri. Dar nu se poate spune cu bunăsimț la ce sfârșit vor ajunge. Generalul Averescu e prea mândru ca să uite ce și-a auzit dela dl Mihalache, decât ca acum să-i făgăduiască: Ajută-mi la răsturnat, c'apoi te iau și pe tine în șea. Iar Mihalache încă e destul de deștept ca să vadă că Generalul nu-l va lua în șea, și atunci el zice: La ce dar te-aș ajuta eu pe tine? Mie îmi trebuie o luptă, care, după biruință, să țină samă și de mine!

Iar în privința asta nici Partidul Național nu poate face mari făgăduințe lui Mihalache, câtă vreme la spatele lui stă și trage sforile Stere. Ba și Lupu e o pedecă, — căci de Stere și Lupu, nu prea vrea să audă nici M. S. Regele.

Iacă câte greutăți au de învins partidele de împotrivire, pentru a putea lupta împreună.

— Dl Iorga stă ne-amestecat în târgurile dintre celelalte partide de împotrivire, și se organizează în țară prin tot mai multe județe. Sprijinatorii d-sale sunt mai număroși și însuflețiți, și iu am nădejde mare, că și ceasul partidului lor, se apropie, și sunt gata a primi puterea ei singuri, — fiind siguri că ar găsi foarte larg sprijin în popor în toate părțile țării.

— Partidul Național în vechiul Regat, se organizează și el tot mai mult. Număroși membri se înscriu în acest partid în tot mai multe locuri prin țară, mai ales la orașe.

Nu-i pace.

Grecia face pregătiri de războiu. Tot trimite trupe în Tracia, pe linia riului Marița. Turcii trimit și ei. În primăvară vom avea negreșit iară războiu în Balcani (din jos de Dunăre). Se vede că Englezii încurăgiază pe Greci. Francezii sunt supărați pentru asta, căci alungarea Turcilor dela Țarigrad, și întărirea Grecilor acolo, e în acelaș timp înstăpânirea nevăzută a Angliei asupra acestui atât de însemnat punct pentru negoțul mare al lumii.

— Intre Francezi și Germani încordările pentru țin. Ruhr, sunt tot mai mari. Francezii au oprit trimiterea de cărbuni Ruhr în Germania. Germania a silită a-și opri vre-o 80 de trec. dacă nu-i mai vin cărbuni din Ruhr. Furia în Germania împotriva Francezilor e mare!

Scrisori.

Din Răchita.

Dle Redactor! Studențimea mână din comuna Răchita (Sibiu) a aranjat pentru presara Anul-Nou o Producțiune teatrală împreună cu joc, — ca să ar. că tineretul nostru dus la școli, că vine acasă în mijlocul poporului se silește a-i câștiga o zi ori o se de plăcută petrecere.

Deși s'a știut numai preaziu despre această petrecere, tot tineret și public foarte numeros venit, mai ales din comunele cine. Piesa „Așa a fost să fi jucată de tinerii și dșoarele loc, a reușit foarte bine, — iar „Țiganul la târg de vloc în care au avut rol și tineri și fete din sat, a fost neașteptat bine, stîrnind hohote de ris și sănătos. Tot așa bine reușit fost monologul „Țiganul și bătă care face atâtea glume bune pe coteala bietului Țigan. Publicul vizitor i-a aplaudat mult pe toți.

A urmat jocul, plin de veselie și tinerețe, care a durat până mineașa, — când toți au ple mulțumiți și de producțiune și petrecere.

După scoaterea cheltuelilor rămas și un venit curat destul frumos (peste 300 Lei), așa cum comuna noastră nu s'a prea vă. Venitul a fost dat pentru Fondul Orfanilor de războiu. Acest putea fi și mai mare, dacă o parte a poporului nostru din Răchita nu s'ar fi ținut de o parte dela această producție și petrecere, înindu-se după oarecari povești șarte a unor oameni potrivnic celei producții. Astfel de zvonuri fără temei, nu trebuie să țină parte pe frați de frați, la prile de aceste sărbătorești, puse la anume pentru a face o plăcere poporului întreg.

Subscrisul comitet aduce mulțumiri numeroșilor oaspeți cari luat cu dragă inimă parte la producție și au ajutat și la reușita materială, apoi mulțumește dlui mar, secretar, d-rei învățătoare celorlalți, pentru sprijinul dat producției.

Avem cea mai bună nădejde la alt prilej ne vom putea vedea rândurile mai bine strănse, în plină înțelegere și frăție cu toți. Așa să fie.

Comitetul aranjat

„Camionagiul“

Un mare sfat al trimişilor Căilor Ferate ale tuturor statelor din Europa, întruniţi la Berna, având în vedere bunul mers al negoşului de mărfuri, — a luat faţă de Căile Ferate măsuri potrivite în acest scop, Şi anume a hotărît, că Căile Ferate n'au să îngrijească numai de ducerea mărfurilor până în gara cutare şi apoi să le arunce în magazie unde să zacă cu săptămânile, — ci au datoriat a le duce până la stăpânul lor acasă!

Asta pentru mai multe cuvinte: întâi pentru-că, lăsând dusul mărfurilor dela gară acasă, ca pân'acum, în voia negustorilor ori a cărăuşilor lor, acelea nu se ridică la vreme, magaziiile se încarcă uneori de nu ai unde mai descărca alte mărfuri sosite; ca urmare vagoanele stau încărcate mai mult decât trebuie, în gări, acum când toată lumea strigă că nu capătă vagoane fiind prea puţine în stare bună; apoi cărăuşii singuraticilor negustori sau a unor întreprinzători fără răspundere, încercă lucrurile prin măgăzii, încarcă, din greşală ori cu gând rău, şi mărfuri streine, funcţionarii (slujbaşii) de tren sunt încurcaţi având de lucru cu multe feluri de oameni nepricepători a ştersului lucrurilor acolo, — şi statutul are o mulţime de supărări şi pagube după faptul, că mărfurile nu se ridică la vreme şi că umblă ori-cine cu ele şi printre ele, prin magaziiile Căilor Ferate.

De aceea, în alte state apusene s'era demult făcută rinduiala ce se zice „camionagiul“, adică îngrijirea de cărăuşirea mărfurilor dela tren în oraşe (luată dela vorba „camion“, car lat de povară, de cărăuşire grea). Acum sfatul dela Berna a îndatorat şi pe România să înfiinţeze Serviciul de Camionagiul pentru Căile Sale Ferate.

Direcţia Căilor Ferate Române a publicat licitaţii pentru luarea în întreprindere a Camionagiului şi în faţă la noi, şi această sarcină au luat-o, la licitaţie, asupra lor în toate oraşele ţării, oameni cu răspundere, cari pun cauză însemnată, de zeci de mii, şi-s legaţi cu contract faţă de Căile Ferate, fiind răspunzători de bunul mers al încărcărilor şi descărcărilor de mărfuri şi de cărăuşirea lor fără întârziere le om acasă, — pe lângă preşuri înainte statorite, de Direcţia Căilor Ferate.

Taxele (plata) pentru dusul mărfurilor acasă la om, sunt cât se poate de scăzute, aşa că negustorului singuratic nu i-s'ar plăti să-şi ducă el marfa cu alte mijloace de cărăuşie.

Dar nu toate mărfurile ce vin în gară se ţin de Camionagiul, ci numai acelea cari nu trec de 2000 kilograme pe o scrisoare de trăsură, — aşadar mărfurile în cătăşimi mici. Cele ce vin cu vagonul, ca lemne, bucate, făină, sare, şi altele, rămân la vola stăpânului să şi-le ducă,

ca şi până acum; cu trăsurile sale ori cu carăle ţărăneşti. Numai dacă vrea, le poate da Serviciul de Camionagiul, dar nu e silit la asta. Aşa că micilor cărăuşii din oraşe, le rămâne şi mai departe neatins venitul lor din astfel de cărăuşii.

Dar serviciul de Camionagiul nu e dator numai a aduce mărfurile din gară în oraş, ci a duce şi pe cele din oraş la gară, şi a le da acolo cu buna rinduială şi cu răspundere. În fiecare oraş el are o Cancelarie, acolo dai numai de ştiră că ai de trimis marfa cutare, el e dator să vie s'o ia şi să o ducă cu toată grija şi s'o deie în samă.

E, precum vedem, o slujbă nouă la noi, cu bun gând înfiinţată de stat.

Dar să vezi acum ce să înţâmplă!

Din sutele de oraşe, în cari s'a înfiinţat Serviciul de Camionagiul, au cutezat şi câţiva Români să iee parte la licitaţie şi să reuşească a primi ei aceasta întreprindere. Şi acum să auzi la proteste şi la zvârcoleli din partea Jidanilor din acele oraşe, că, — cum se poate ca un Român să fi primit (în Ţara Românească!) acest serviciu, şi nu tot ei, Jidani! Şi ţin, — că la Alba-Iulia — adunări de protestare, că ei nu dau marfa lor să o cărăuşească un Român şi să aibă ceva folos din această cărăuşie. Fac „grevă“, nu aduc şi nu mai duc! O iau la goană prin Ministere, la Bucureşti, cerînd — să strice contractul încheiat cu Românul, şi să-l deie lor, că doar şi pân'acum tot ei au făcut aceste cărăuşii şi nu vreau să le lase acum unor „streini“! Te pomeneşti încă că Românul e strein în ţara asta şi n'are drept la nici o întreprindere, ci numai dumnealui Jidanul!

Apoi nu aşa, jupânilor! Ci dacă azi prea puţini Români au ajuns a avea Camionagiul dela Căile Ferate, — în viitor toate acelea vor trebui să se deie la Români! La asta să vă aşteptaţi, nu la altceva!

Şi totuşi mai sunt oameni cari mai cred, că mişcarea studenţilor nostri, cari cer ajutoarea Românilor în potriua năvalei evreilor pe toate tărâmurile de viaţă, — ar fi o „nedreptate“ şi că ar trebui lăsată ne-băgată în samă!

Uf! Când ne va da Dzeu şi nouă mintea şi ţinerea la olaltă a — Jidanilor?..

NOUŢĂŢI

Alegerea de deputat la Ighiu va avea loc în 25, 26 şi 27 Febr. Va fi iar o luptă urită, în care din partea celor la putere se vor folosi toate mijloacele cunosute pentru a trânti pe candidatul partidului naţional. Cine-s candidaţii, nu am aflat până acum.

Leul a trecut în cele din urmă două săptămâni prin schimbări marl. Dela 8 centime franceze (opt

bănuţi francezi) cât se capătă pentru un Leu, a scăzut la 6 centime adecă jos de tot, — cum numai sub Averescu mai fusese. Dar la sfârşitul săptămânii trecute el a crescut de nou într'o singură zi dela 6 la 7 centime, — deşi încolo scoborârea sau urcarea dela 6 la 7 se face în câte-o săptămână două. Acum s'ar părea că iar se urcă.

Adevărul rămâne însă acelaşi: Stăm slab cu creditul în străinătate. Poate că după trecerea bugetului şi a noilor legi de dări, cari să facă ca statul să ajungă la bani mai mulţi, — să ni-se îndrepteze cât de cât creditul.

Preot în Brad, în locul răposatului Petru Rimbaş, a fost ales candidatul iubit de popor George Rimbaş, întrunind 163 voturi din 184 câte s'au dat.

Scriitorii români pe la noi: O ceată de scriitori aleşi s'a vestit că va sosi pe 4 Febr. la Cluj şi va ţinea acolo câteva şezători literare, fiecare scriitor cetind câte ceva ales, frumos, din ce are scris mai nou. Sunt prilejuri de fericită petrecere sufletească. Vor merge şi prin alte oraşe mari.

De-om avea norocul să ne caute şi pe noi, la Orăştie, — o să le ştim arăta şi noi buna noastră preţuire.

Simion Corvin senior. În 20 Ian. publicul din Orăştie a avut părerea de rău a petrece la mormânt pe unul din cei mai vechi şi cunoscuţi membri ai societăţii româneşti de aici, pe Simion Corvin senior. Cei-ce trăim în Orăştie de 20, 30 de ani, ştim figura bunului şi cu toţi prietenosului Corvin senior nedespărţită de viaţa noastră. A luat parte la toate mişcările economice, culturale ale noastre. Era unul dintre fondatorii băncii „Ardeleaua“ şi mare acţionar al ei; era membru al „Casinei Române“, iar „Vecinătăţii Meseriaşilor“ îi era Decan. Şi-a condus ani îndelungaţi negustoria sa de haine bărbăteşti, cucerindu-şi şi un loc de cinste printre negustorii de aici. A ajuns frumoasele zile de a-şi a-şi sărba iubileul de 50 de ani de căsătorie, cu iubita sa soţie, — care a mai trăit după acel „iubileu de aur“ încă vre-o 2 ani, apoi a plecat dintre cei vii înaintea soţului său.

Deşi foarte bătrân, de 85 ani, Simion Corvin se ţinea bine până în timpul din urmă şi era tot prietenos cu toţi în jurul său. A fost petrecut la groapă de mulţime mare de Români şi streini, cari au ţinut a-i arăta lui şi familiei sale cinstea ce i-o păstra. Dzeu să-l odihnească cu aleşii săi.

Şezetori literare arangează tinerimea din Glod, Cib şi Nădăştie (pe Valea Geoajului de

jos), şi anume: Luni în 12 Febr. în Cib, Joi în 15 Febr. în Nădăştie. În 4 Febr. a fost în Glod. Program frumos cu declamări şi cor, iar părintele Iosif Hancheş ţine vorbiri despre aşezmintele de folos ce trebuiesc înfiinţate şi sprijinite de popor.

Membrii „Clubului Economilor“ români din Orăştie, se invită prin aceasta la adunarea generală a Clubului, care se va ţine în 4 Martie n. 1923, în temeiul Ş-lui 12 din statute. — I. Moşa, preş., I. Silian, v.-preş., I. Fleşer, secretar.

Lucru de folos. Cetim că mai mulţi fruntaşi din Turda şi ţinutul ei, au cerut cu stăruinţă dlui Ministru de Instrucţie (peste şcoli), ca să le deie felurite, cărţi potrivite pentru a se întemeia cu ele Bibliotecii populare, — şi au căpătat cărţi cu cari pot pune temei la 22 Bibliotecii (adunare de cărţi) în 22 comune.

Lucrul e îmbucurător, mai ales dacă acele cărţi vor fi cărţi anume alese şi potrivite cetitorilor din popor, — şi nu ceva cărţi scrise păsăreşte din cari poporul nu înţelege nimic. — Rugăm pe cei ce au primit astfel de Bibliotecii, să ne scrie, ce fel de cărţi sunt cele ce li s'au trimis, — ca să putem lăuda deplin lucrul, ori să-i arătăm partea slabă, cerînd îndreptarea lui în viitor.

Invitare. Corul bisericesc ortodox român din Romos invită la producţiunea corală, declamatorico-teatrală, ce se va ţine Sâmbătă în 17 Februarie n. c., în localul şcolii ort. rom. din loc. Inceputul la orele 7 sara. Taxa de intrare, de persoană: Loc I. 20 Lei, loc II. 15 Lei, loc de stat 10 Lei. Venitul e destinat pentru Fondul Corului eventual şi al clopotelor. Cu considerare la acest scop se primesc şi suprasolviri. — Program: Cuvânt de deschidere; „Trăiască Regele“ cor bărb.; „De năcaz“ teatru; „Cântec“ declamare; „Marşul Legionarilor români“ cor; „Musca“ monolog; „Vlăduţul mamei“ teatru; „Tot ţi-am zis“, „Nu-i dreptate“ cor. — Joc până 'n zori.

Mulţumită publică.

Cu prilejul trist al morţii iubitelui şi neuitatului nostru tată

Simion Corvin senior

exprimăm şi pe această cale sincere mulţumiri bisericei gr.-cat., a cărei primcurator şi societăţii „Vecinătatea“ a cărei întemeietor a fost regretatul nostru tată, precum şi tuturor aceluora, cari prin condolenţe şi participare la înmormântare, ni-au uşurat mult suferinţele noastre.

Orăştie, la 30 Ianuarie 1923.

Familia Corvin.

Oraşul Cluj ajutat de Banca Naţională. Oraşul Cluj are datorii însemnate, chiar foarte grele, faţă

Dentist Dr. S. Seidner — da consultaţi în ORĂŞTIE, Piaşa Aurei Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinţi fără dureri. — Regulare de dinţi. Runere de danturi. (606) 8-10

de băncile angrești de acolo. Peste opt milioane Lei fac acele datorii. Și li luau băncile 18 și 20%, în-cât orașul abia mai putea plăti uriașele camete.

Primăria, azi românească, a o-rașului, rugându-se de „Banca Națională” din București, să împrumute ea orașul cu cele 8 milioane ce datorește băncilor străine, Banca Națională i-a dat acest împrumut însemnat, cu camete de numai 6%.

Prin aceasta orașul Cluj a ajuns la o ușurare de 14%, după 8 milioane.

Știți ce înseamnă aceasta?

Până acum plătea câte un milion și jumătate pe an, numai camete după datoria aceea! — De azi încolo plătește 480.000, ia un milion și ceva, li rămâne orăzare la cheltueli pe an.

Cel din urmă număr

care se mai trimite celor ce n'au trimis plata pentru foi pe anul de față, — e acesta. Cei cari doresc să nu li-se întrerupă trimiterea, să ne trimită de grab plata pe câtă vreme doresc.

— Atragem laurea aminte a cetitorilor asupra articolului „Camionajia”, care oglindește și el o latură a luptelor noastre pentru stăpânire în această țară și atacurile ce ni-se dau pentru a fi respinși și fînși tot din jos, după ușă!

Sămănători de lumină.

Mai amintim cu plăcere pe următorii răspânditori ai folilor noastre în popor:

Di Inv. G. Bălțeanu din Jdloara a abonat 22 foi pentru cetitori mari și încă 10 „Foi interesante” pentru școlari mai măricei de acolo.

Di Dumitru Brânzăiu din Ciciova română, a abonat 33 foi pentru atâta cetitori de acolo.

Di Romul Mărginean, comerciant în Noșlac, a abonat 16 foi pentru cetitorii de acolo.

Di Manasiu Bălan, comerciant în Hauzești, a abonat 12 foi pentru cetitori de acolo.

Di Ioan F. Cerega, Reșița, 4 abonamente.

Di Ioșif Groza, Dragsina, 3 abon. Fărintele Ioan M. Popescu, din Gorgan, 3 abonamente.

Di Petru Cristea, inv. în Cacova, 6 abonamente.

Di Traian Secoșan, Berini, 2 ab.

Di Dim. Hebe din Lipoveni, 5 abon.

Di Nicolae Dragoș, Miniș, 5 ab.

Di Ioan Câmpăan, Orlat, 5 ab.

Di Moise Marta, Bocșa-Mont. 4 abon.

Di Andrei Pușcaș, Mociu, 9 ab.

Di Părintele Toma Carapalea, Bălanesti, 4 abonamente.

Di Ioan Galu, Igrăș, 4 abon.

Di G. Bârsan, Cugir, 2 abon.

Di Zahai Prode, Jina, 2 abon.

Di Inv. Ioan Dobrotă din Sibiel, a abonat pe lângă „Libertatea” dsale, încă 9 „Foi interesante” pentru 9 elevi mai măricei dela școala primară de acolo.

Tuturor: Călduroase mulțumiri.

Cumpărați: „Calendarul Național” al „Foilor interesante” — Orăștie.

Prețul: 7.50 — Cine ia cel puțin 6 ex., le cumpără cu 6.50, — și 2 Lei de recomandare pentru toate laolaltă.

Cel-ce vrea foi ieftine

poate să-și aboneze numai „Libertatea” singură ori numai „Folia interesantă”, și atunci le are cu următorul preț:

„Libertatea” 40 Lei pe an.

„Folia interesantă” 30 Lei pe an.

Cel-ce dorește „Folia Inter.” singură, face mai bine dacă să alătură la unul ce are „Libertatea” și cere să-i meargă și „Folia” lui în „Libertatea” aceluia. Atunci o capătă tot cu numai 20 Lei pe an.

Înțelegeți și din asta, că foile acestea sunt cele mai ieftine azi.

Stupi cu albine și ceară curată de albine, cumpăr.

Vând instrumente și aparate pentru albinărie sistematică.

(703) 1 — Barbu Nicolai, Apicultor în Iași, str. Nicorița 1

Casă cu prăvălie și crâșmă

de vânzare în Orăștie. Casa are 3 odăi (camere), și bucătărie, verandă, cămară, — apoi localul de crâșmă și de prăvălie (boltă), — toate în case noi. — Apoi în curte: case mai vechi: 2 odăi, bucătărie de vară, grajd pentru 7 vite, șopron de 18 metri lung, — grădini, etc. (700) 1-2

Adresa la Administrația foilor.

Casă de vânzare

în Colonia Petroșeni, stând din 7 camere (odăi), cu edificiile laterale de lipsă, potrivită ca local pentru prăvălie. Informații la:

Maurițiu Kohn (704) 1-3 Orăștie, str. Căstăului.

PUBLIKAȚIUNE

Însoțirea Regnicolară de Credit — filiala Șibot (Orszá-gos Közpointi Hitelszövetkezet fiokja) — conchiamă adunarea Generală extraordinară pe ziua de 25 Februarie 1923, ora 11 din zi în comuna Șibot.

OBIECTUL:

1. Decretarea desființării filialei și alegerea membrilor, cari se vor încredința cu aceasta.
2. Dressarea unei plăneri către Ministeriu contra Centralei din Cluj și darea în judecată a fostului contabil.
4. Valorisarea inventariului. Șibot, la 3 Februar 1923!

Molodet, prezident.

(699) 1-1

„Funcționar de stat”,

diplomat, în etate de 48 ani, deplin sănătos, om serios, în comună frumoasă aproape de oraș, în lipsa de cunoștință, — dorește căsătorie cu o femeie potrivită în etate de 30-35 ani. — Scrisori a se trimite la Administrația foilor pentru „Funcționar”. E de dorit a se alătură fotografie. Discretie deosebită asigurată. Scrisorile și fotografiile ce nu duc la rezultat, se returnează. (673) 2-2

Un tânăr, român în etate de 27 ani, săsătos, modest, cu pregătire de negustor, de present ofițiant și cu stare materială economică mijlocie, — în lipsa de cunoștință caută pe astă cale, în scop de căsătorie, o tineră fată de preot, de învățător, ori și de jăran mai în stare, pe lângă următoarele condiții:

Respectiva fată să aibă etatea dela 18-24 ani, să fie modestă, sănătoasă, desleșată, vrednică și de caracter, asigurându-se și o zestre corăspunzătoare și după împrejurări. Altcum curățenia din afară este licoana sufletului și zestrea cea mai de preț. Deci în scopul intrării în pertractări intime, se așteaptă răspunsul scris cu mâna proprie și posibil însoțit de fotografie, la Administrația foilor. (675) 2-2

De vânzare

în Orăștie, strada Bertului 9, — 6 pături vineți, bărbătuși, — apoi 5 buți de vin, curate, de 600-700 litri; — un teasc de lemn pentru vin; — și 18 porumbi de casă. (674) 2-2

Nr. 155/923 l. 26

Publicațiune.

La Direcțiunea Sanatorului din Geogal de Jos se vor da în întreprindere prin bună învoială lucrările de drenaj, precum și lucrările de renovare a izvoarelor din împrejurul Sanatorului.

Ofertele se vor înainta în decurs de două săptămâni dela această publicațiune la Direcțiunea numitului Sanator, unde se pot primi și informațiile necesare. Cluj, la 15/1 923.

p. Director Regional: Dr. Gane, m. p. Șeful Diviziei Tehnice: (691) 2-2 Ing. Ivașcu m. p.

Cizme

pentru dnii ofițeri și civili

Sabacrisul pregătesc cizmele mai solide, din tot felul de piele: de box, de șevro, de cizme de lux, de purtat și de nătoare, foarte trainice și cu prețurile cele mai convenabile!

Tot aci ghete (păpuți) de oricâtă calitate și după cea mai nouă modă.

Avel Andrei

măestru ciobotar, Orăștie (690) 2-4 Str. Romos, Nr. 1.

Nr. 65/1923.

Publicare.

Primăria comunei Balomir în arândă dreptul de adunare în morile comunale cu câte 2-3 pletrii pe timpul din 1 Aprilie 1924 până în 31 Martie 1924, prin licitație publică orală și cu ofertă închise, care se va ținea în 24 Febr. a. c. la 10 oare la casa comună.

Prețul de strigare la moară este de 20.000 Lei, la moară din jos 20.000 Lei.

Doritorii de a licita au a depune 10% vediu sau în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile.

Ofertele închise se primesc înainte de începerea licitației orale.

Condițiunile de licitațiune pot vedea în oficiul notarial în retele de oficiu.

Balomir, la 30 Ianuarie 1923. Aviron Balomiri, G. Borș, notar. (676) 2-2 primar.

Casă de vânzare,

din 2 odăi (camere) și bucătărie, sură, grajd, grădini, etc. — de vânzare în Orăștie, str. Barbu Ursu Nr. 8-a (fosta Biserica veche față de Moara orașului). Informații: Locotenent Alexandru Barbu Str. Vântului 1. (680) 4-

Casă cu grădini

și cu aranjament de Restaurant, de vânzare în Orăștie, cu întreaga mobilă sau cu o parte din ea din grădini. Doritorii să se adreseze la proprietara:

Dna Gyula, Str. ma rea timarilor, Nr. 2-2 (678)

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că pe bază de licitație publică am obținut concesiunea

Serviciului de Camionaj C. F. R.

— în orașul ORĂȘTIE. —

Totodată mă ocup și cu Camionajul particular, adecă diverse transportări în oraș și din oraș în provincie, a tuturor soiurilor de materiale și mărfuri, spoii mutări, etc.

Instalațiunea mea bine îngrijită, garantează on. public cel mai prompt, mai sigur și mai avantajos serviciu.

Însărcinări se primesc și informațiuni se dau în biroul nostru din Strada Regală Nr. 7 (edificiul Hotel Coroana) și în cancelaria magaziei gării.

Cu stimă:

Simion Damian,
antreprenorul Serviciului de Camion. C. F. R.

(705) 1-